

111

UCHWAŁA SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

z dnia 3 lipca 1984 r.

w sprawie polityki mieszkaniowej do 1990 r.

Sejm stwierdza, że mimo znacznych rozmiarów budownictwa mieszkaniowego w okresie 40-lecia Polski Ludowej i ogólnej poprawy warunków zamieszkiwania ludności sytuacja mieszkaniowa wielu rodzin jest nadal bardzo trudna. Dalsza poprawa warunków zamieszkiwania, zwłaszcza rodzin pozostających w najcięższej sytuacji, stanowi jeden z podstawowych celów polityki społeczno-gospodarczej państwa. Lepsze zaspokajanie stale rosną-

cycu potrzeb mieszkaniowych ludności może być uzyskane tylko wspólnym wysiłkiem państwa, samorządów terytorialnych, pracowniczych i spółdzielczych oraz samych obywateli. Wysiłek ten musi być skierowany zarówno na zwiększenie, jak i efektywniejsze wykorzystywanie środków przeznaczonych na cele mieszkaniowe.

Uznając za niezbędne nadanie polityce mieszkaniowej charakteru kompleksowego oraz uwzględniając liczne wnioski i propozycje ogniw Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego, organizacji społecznych, młodzieżowych i zawodowych — Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uchwala, co następuje:

Podstawowym celem polityki mieszkaniowej państwa do roku 1990 jest stworzenie warunków dla poprawy sytuacji mieszkaniowej ludności poprzez rozwijanie powszechnego ruchu na rzecz budownictwa mieszkaniowego. Realizacja tego zadania powinna wyrażać się w rozwoju budownictwa mieszkaniowego, tak aby w końcu lat osiemdziesiątych uzyskać poziom co najmniej 300 tys. mieszkań rocznie oraz trzykrotne zwiększenie rozmiarów remontów i modernizacji zasobów mieszkaniowych w stosunku do poziomu osiągniętego w 1983 r.

Budownictwo mieszkaniowe i system zaspokajania potrzeb mieszkaniowych powinny być czynnikami zapewniającymi rozwój gospodarki narodowej oraz kształtującymi m. in. strukturę wydatków ludności. W tym celu należy tworzyć mechanizmy prawno-ekonomiczne, stymulujące ogólny rozwój budownictwa mieszkaniowego i gospodarki zasobami mieszkaniowymi, a równocześnie umożliwiać wykorzystywanie i włączanie w ten rozwój lokalnych, grupowych i indywidualnych inicjatyw oraz środków.

Sejm uznaje za konieczne kształtowanie w polityce gospodarczej państwa takich proporcji, aby — zgodnie z uchwałą IX Nadzwyczajnego Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej — środki ogólnospołeczne kierowane na budownictwo mieszkaniowe wykazywały tendencję rosnącą. Akumulacja przeznaczonych na cele mieszkaniowe środków własnych ludności oraz środków zakładów pracy i władz terenowych powinna zapewniać zwiększanie rzeczowych rozmiarów budownictwa mieszkaniowego.

Środki kierowane na dziedziny komplementarne, szczególnie infrastrukturę społeczną i komunalną, powinny pozostawać w odpowiedniej relacji do środków przeznaczanych na budownictwo mieszkaniowe. Stanowi to niezbędny warunek dla harmonijnej i kompleksowej realizacji osiedli oraz budynków.

Równorzędnie z budownictwem mieszkaniowym traktować należy remonty i modernizację zasobów mieszkaniowych. Powinno to znajdować wyraz w wielkości środków finansowych i techniczno-materialnych, kierowanych na ten cel.

W warunkach ograniczonych możliwości finansowania ze środków państwowych budownictwa mieszkaniowego i gospodarki zasobami mieszkaniowymi, Sejm uznaje za słuszne tworzenie mechanizmów sprzyjających zwiększaniu zaangażowania na te cele środków finansowych przedsiębiorstw, władz terenowych i ludności.

Niezbędne jest rozwijanie uspołecznionego budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego w różnych formach, jak:

— budownictwo spółdzielcze;

— budownictwo zakładów pracy realizowane za środki wypracowane przez załogi i uzupełniane kredytem bankowym;

— budownictwo komunalne.

Szczególne wsparcie i pomoc powinny być udzielane inicjatywom społecznym mającym na celu realizację budynków mieszkalnych siłami własnymi zainteresowanych obywateli, np. poprzez małe spółdzielnie mieszkaniowe oraz młodzieżowe i zakładowe zespoły mieszkaniowe. Należy dążyć do realizacji w budownictwie powszechnym mieszkań dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Sejm uważa za konieczne tworzenie warunków sprzyjających szybkiemu wzrostowi budownictwa indywidualnego ludności, zarówno domów jednorodzinnych, jak i małych domów mieszkalnych (kilkurodzinnych), szczególnie na terenie małych i średnich miast. Rozwój tej formy budownictwa mieszkaniowego wymaga jednak — obok pomocy kredytowej — radykalnej poprawy w przeznaczaniu terenów pod to budownictwo i w zaopatrzeniu materiałowym.

W budownictwie mieszkaniowym na wsi muszą być uwzględnione zróżnicowane potrzeby ludności związanej z obsługą wsi, przy wykorzystaniu organizacyjno-finansowych form spółdzielczości mieszkaniowej, oraz potrzeby rolników, dla których dom mieszkalny łączy również część funkcji związanych z obsługą gospodarstwa rolnego. Konieczna jest poprawa walorów architektonicznych budownictwa mieszkaniowego na terenach wsi i szybsza rozbudowa infrastruktury technicznej na wsi, przede wszystkim w dziedzinie zaopatrzenia w wodę.

Konieczne jest stworzenie niezbędnych warunków dla prawidłowej realizacji zadań budownictwa mieszkaniowego poprzez:

— kompleksowe przygotowanie terenów budowlanych;

— zwiększenie produkcji materiałów budowlanych oraz usunięcie nierównomierności w podaży poszczególnych ich asortymentów;

— zapewnienie przez przemysł przedsiębiorstwom budowlanym i specjalistycznym oraz rzemiosłu niezbędnego zaopatrzenia w maszyny i sprzęt budowlany, środki transportu i elektronarzędzia.

System ekonomiczno-finansowy i organizacyjny przedsiębiorstw budowlanych wymaga udoskonalenia w kierunku stworzenia skutecznych zachęt dla powiększania rzeczowych rozmiarów produkcji budowlanej, wzrostu wydajności pracy, oszczędności zużycia energii i środków materialno-technicznych oraz poprawy jakości wykonawstwa robót.

Niezbędne jest zapewnienie istotnej poprawy jakości oddawanych do użytku mieszkań. Mieszkania w budownictwie uspołecznionym powinny być budowane na zasadach standardu powszechnego zapewniającego wyposażenie w niezbędne urządzenia techniczne. Jednocześnie należy stworzyć warunki do podwyższania na koszt użytkowników standardu wykończenia i wyposażenia mieszkań, również poprzez uspołecznione przedsiębiorstwa wykonawcze. Należy tworzyć warunki techniczno-organizacyjne do przejmowania mieszkań do wykończenia i wyposażenia we własnym zakresie przez przyszłych użytkowników.

W celu poprawy efektywności i jakości budownictwa mieszkaniowego oraz walorów architektonicznych i rozwiązań projektowych sprawą szczególnie ważną jest pod-

jęcie działań dyscyplinujących cały proces inwestycyjny oraz dokonanie podziału kompetencji między poszczególnych jego partnerów, przywracającego zasady właściwego współdziałania i odpowiedzialności inwestora, projektanta i wykonawcy za swoje dzieło. Należy zapewnić wysoki poziom rozwiązań projektowych, m. in. poprzez różnorodność form organizacyjnych projektowania i swobodę wyboru projektanta, a także pełną odpowiedzialność autora za opracowania projektowe. Nadzór autorski należy traktować jako naturalną kontynuację pracy projektowej.

W celu uzyskania niezbędnej poprawy sytuacji w zakresie stanu technicznego istniejącej substancji mieszkaniowej konieczne jest opracowanie przez wszystkich dysponentów zasobów mieszkaniowych oraz przez terenowe organy administracji państwowej programów poprawy stanu techniczno-użytkowego zasobów mieszkaniowych. Szczególnego znaczenia nabiera potrzeba porządkowania i przebudowy zaniedbanych dzielnic peryferyjnych a także starej zabudowy śródmiejskiej. Szybkiej rozbudowy wymaga sieć i potencjał państwowych i spółdzielczych przedsiębiorstw remontowo-modernizacyjnych oraz zakładów remontowo-budowlanych w jednostkach zarządzających zasobami mieszkaniowymi.

Sejm zaleca, aby rady narodowe i ich organy wykonawcze, a także władze centralne organizowały i wspierały rozwój lokalnej produkcji materiałów budowlanych. Za szczególnie pożądane uznaje się tworzenie warunków i gwarancji prawno-ekonomicznych, zachęcających do tworzenia nowych oraz rozwoju istniejących spółdzielni i zakładów rzemiosł budowlanych i produkcji materiałów budowlanych. Należy tworzyć warunki do masowego szkolenia rzemieślników budowlanych oraz przyuczania do zawodów budowlanych ludności zamierzającej wykonywać część prac budowlanych własnymi siłami.

Sejm uznaje za konieczne, aby w sytuacji znacznego deficytu mieszkań i trudności w jego likwidacji w najbliższych latach rozdział mieszkań dokonywany był z uwzględnieniem potrzeb rodzin znajdujących się w najtrudniejszych warunkach mieszkaniowych. Mieszkania z budownictwa komunalnego powinny służyć zaspokajaniu potrzeb najsłabszych materialnie grup ludności oraz potrzeb kadrowych gospodarki miejskiej i realizacji wykwaterowań pod budownictwo komunalne. Mieszkania zakładowe powinny służyć kadrowym potrzebom zakładów pracy oraz poprawie sytuacji pracowników znajdujących się w najtrudniejszych warunkach mieszkaniowych. Mieszkania spółdzielcze powinny być przeznaczane na zaspokajanie potrzeb osób zarejestrowanych w spółdzielniach mieszkaniowych, według zasad i kryteriów ustalonych przez organy samorządowe spółdzielni. Za słuszną uznaje się dotychczasową praktykę przeznaczania przez spółdzielnie mieszkaniowe części mieszkań na przyspieszenia zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodzin znajdujących się w najtrudniejszych warunkach mieszkaniowych i posiadających zgromadzony wkład na mieszkania spółdzielcze. Praktyka ta powinna być kontynuowana również w najbliższych latach. Wszelkie decyzje w sprawach przydziału mieszkań powinny być podejmowane w sposób jawny i pod ścisłą kontrolą społeczną.

Należy jednocześnie tworzyć warunki ekonomiczno-finansowe, ułatwiające zamianę mieszkań oraz zachęcające rodziny zajmujące mieszkania zbyt duże w stosunku do przysługujących norm do przenoszenia się do mieszkań mniejszych, a także zwalniania dotychczas zajmowanych

mieszkań przez rodziny budujące domy jednorodzinne. Równocześnie należy utrzymać dotychczasowe gwarancje stabilizujące uprawnienia obywateli do mieszkań, które stały się ich osobistą własnością.

Uznaje się za konieczne stopniowe wprowadzanie zmian w systemie odpłatności za uzyskiwanie i użytkowanie mieszkań. Powinno to doprowadzić do usunięcia nieuzasadnionych społecznie i gospodarczo dysproporcji w obciążeniach poszczególnych obywateli oraz zwiększenia ich finansowego udziału w pokrywaniu społecznych kosztów usług mieszkaniowych w miarę wzrostu dochodów ludności. Wysokość odpłatności z tytułu uzyskiwania i użytkowania mieszkań powinna być zróżnicowana przede wszystkim w zależności od:

- rodzaju uprawnień do mieszkania (lokatorskie, własnościowe);
- standardu wyposażenia mieszkania w urządzenia techniczne;
- standardu powierzchniowego mieszkania (powierzchnia ponadnormatywna).

Zasadę tę należy stosować do mieszkań nowo budowanych i mieszkań już eksploatowanych.

Dotacje przedmiotowe dla budownictwa mieszkaniowego oraz gospodarki zasobami mieszkaniowymi należy stopniowo zastępować pomocą socjalną dla określonych grup ludności. System pomocy socjalnej państwa dla ludności na cele mieszkaniowe powinien być okresowo aktualizowany w miarę zmian kosztowych i cenowych w sferze mieszkaniowej oraz zmian w wysokości dochodów ludności.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:

- zobowiązuje Radę Ministrów do opracowania szczegółowego harmonogramu realizacji zadań określonych w niniejszej uchwale, a w szczególności:
- uwzględnienia w projekcie narodowego planu społeczno-gospodarczego na lata 1986—1990 niezbędnego wzrostu nakładów i środków na budownictwo mieszkaniowe, umożliwiającego zwiększenie rozmiarów tego budownictwa
- przygotowania, obejmującego całą gospodarkę narodową, rządowego programu rozwoju produkcji materiałów i wyrobów na potrzeby budownictwa mieszkaniowego i wzmocnienia ponadresortowej koordynacji w tym zakresie oraz programu rekonstrukcji budownictwa.
- opracowania założeń długookresowego programu mieszkaniowego do roku 2000;
- uznaje za celowe utworzenie przy Radzie Ministrów organu konsultacyjno-koordynacyjnego do spraw mieszkalnictwa;
- poleca Komisjom Sejmowym Administracji, Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska oraz Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych bieżące kontrolowanie realizacji uchwały;
- zobowiązuje Najwyższą Izbę Kontroli do corocznego dokonywania oceny efektywności wykorzystania środków kierowanych na inwestycje, a szczególnie na budownictwo mieszkaniowe i gospodarkę zasobami mieszkaniowymi;

— zwraca się do pracowników budownictwa i współdziałających z nim branż przemysłu, do członków stowarzyszeń zawodowych, związków zawodowych, do pracowników nauki i zaplecza badawczego, do rad narodowych i samorządu mieszkańców, spółdzielczości mieszkaniowej i młodzieży o sprawną realizację zadań polityki mieszkaniowej, określonych w uchwale.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wyraża przekonanie, że mimo trudnej sytuacji gospodarczej kraju niedobory mieszkaniowe mogą być złagodzone i stopniowo likwidowane. Jest to potrzeba wynikająca z oczekiwań ludności oraz warunków rozwoju społeczno-gospodarczego.

Marszałek Sejmu: w z. Z. *Gertych*